

GRADEC

Razstava »Ustanovitev upora?«

FOTO: UNIVERSALMUSEUM JOANEUM/I.J. KUČEK

Kuratorji, baklonosec in partnerji razstave »Widerstand aufstellen?«

V četrtek, 10. septembra, so v Gradcu v prostorih Univerzalnega muzeja Joaneum odprli razstavo »Widerstand aufstellen?/Ustanovitev odpora?«. Na naslovu Griesgasse 40 je osrednji razstavni eksponat, ki se tematsko osredotoča na odnos do partizanskega upora proti nacizmu in na sodobne oblike spominske kulture, to je bronasti kip Baklonosca hrvaškega kiparja Marijana Matijevića (1907–1971). Ta je dolgo sameval v skladišču SPD Radiše, preden ga je koroška javnost lani lahko videla na razstavi Hinschaun/Poglejmo v Koroškem muzeju. Marijan Matijević je tudi avtor spomenika pri Peršmanu, lastnica obeh spomenikov je Zveza koroških partizanov (ZKP).

Kuratorji razstave so Isabella Burtscher, Jakob Holzer (oba društvo Peršman) in Peter Pirker (Koroški muzej). Razstavni prostor s podlago v rdeči barvi, ki ima tloris Peršmanove domačije, je oblikoval dunajski dvojec umetnikov Nicole Six in Paul Petritsch. Na otvoritvi razstave je dvojec skupaj z Jakobom Holzerjem prikazal tudi film Drugi Spomenik/Das andere Denkmal, ki pripoveduje zgodbo o odkritju Matijevićevega kipa, ki je dolgo veljal za izgubljenega. Razstava je odprta do 10. oktobra, na ogled pa je od četrтка do sobote med 15. in 19. uro.

»Baklonosec je bil leta dolgo skrit očem javnosti. S tem

je baklonosec tudi simbol avstrijskega odnosa do odpora med drugo svetovno vojno. Z razstavo pripovedujemo napeto zgodbo o tem kipu, zgodbo o odporu in koroških Slovenkah ter Slovencih,« pojasnjuje kuratorka Isabella Burtscher. »Želimo razpravo o tem, kako naj se spominjamo največjega oboroženega odpora v nemškem rajhu,« dopolnjuje kurator Jakob Holzer.

Kot pravi predsednik ZKP Nikolaj Orasche, ki se je skupaj z ekipo društva Peršman udeležil otvoritve razstave, so njen del tudi »kartice, na katerih se lahko obiskovalci poučijo o zgodovini koroških Slovencev, o baklonoscu in o uporuh proti nacizmu. Razstava je na ogled v okviru Štajerske jeseni oziroma programa Umetnost v javnem prostoru, zamišljena pa je kot potujoča razstava. Januarja 2027 bo razstava Widerstand aufstellen?/Ustanovitev odpora? gostovala v Haus der Geschichte Österreich na Dunaju. Sprva je bilo načrtovano, da bi baklonosec stal v javnem prostoru na ulici. Temu sem nasprotoval, saj se še zmeraj toliko agresije lahko vneme ob tem spomeniku. Štajerska ima tudi v dvojnem smislu povezovalno do odpora. Na eni strani so na Golici in na jugu Štajerske delovali partizani, poleg tega pa je bilo v Gradcu med drugo svetovno vojno umorjenih tudi veliko talcev.«

TV